

Reacties vanuit VGS-achterban op plannen kabinet voor eindtoets

Als VGS hebben we de [plannen](#) van het kabinet voor de eindtoets basisschool voorgelegd aan PO- en VO-scholen in onze achterban.

Daarop hebben wij de volgende reacties ontvangen, die we via deze weg graag met u delen. Voor elke opmerking staat of zij afkomstig is van een PO- dan wel van een VO-school.

Inleidende opmerkingen:

- (PO) Over het algemeen was de reactie dat het meer het gevoel van een 'facelift' geeft, dan dat het echt inhoudelijk impact heeft.
- (PO) Beide acties [i.c. eindtoets omzetten in doorstroomtoets en één vast aanmeldmoment voor VO introduceren] vind ik echt van ondergeschikt belang. Er zijn andere zaken die meer prioriteit vragen.
- (PO) De minister wil vermoedelijk meer naar een doorgaande lijn PO-VO. Dat vraagt wat anders dan het omzetten van een eindtoets in een doorstroomtoets. Dat is een lapmiddel.

Eén vast aanmeldmoment: Leerlingen uit groep 8 moeten zich vanaf schooljaar 2022-2023 gelijktijdig op 1 april aanmelden voor de middelbare school.

- (PO) Wij zien niet de nut of noodzaak van gelijktijdig aanmelden. De aanmeldingen verlopen bij ons altijd vlekkeloos. Dus om daar nu een wetsvoorstel voor te maken, lijkt ons overbodig. Ik dacht dat we minder regels kregen in het onderwijs...
- (PO) De minister constateert dat jaarlijks zo'n 2000 leerlingen niet op de gewenste school terecht kunnen. Hoewel dit voorkomen moet worden, gaat het slechts om een gering percentage van het totaal aantal leerlingen dat zich jaarlijks aanmeldt bij een VO-school. En zit het probleem niet vooral in het moment dat de VO-scholen de aanmelding rond willen hebben? Kan dat niet gereguleerd worden?
- (PO) Van harte eens met het voorstel van de minister. Tegelijk vraag ik me af of hij met deze maatregel het probleem oplost. Bij ons komt het ook een enkele keer voor dat een leerling niet kan worden geplaatst omdat bijvoorbeeld de havo-klas al vol zit. Vol is vol en blijkbaar mag een VO-school dat doen. Gaat de minister dat met deze maatregel oplossen? Dan vindt er wellicht een soort loting plaats en hebben nog steeds 2000 leerlingen het nakijken.
- (VO) Wanneer de organisatie voor de inrichting van het nieuwe schooljaar gelijk blijft, is 1 april onwenselijk laat. Hier bedoelen we het volgende: het vaststellen van een formatieplan per 1 april en realisatie ervan voor het nieuwe schooljaar wordt dan te kort dag. Wanneer de basisscholen het hele aanmeldingstraject zelf voor hun rekening nemen (incl. toetsen, testen, drempelonderzoeken, NIO, etc.), dan zou het wellicht mogelijk zijn. Doch de vraag is of het wenselijk is, dat we de basisscholen hiermee opzadelen. Daarmee wordt de diversiteit in het aanleveren van de juiste gegevens nog groter dan ze nu is.
Conclusie: 1 april en verder niets wijzigen, is niet wenselijk.
- (VO) Een vast aanmeldmoment is op zich een goed plan echter voor ons niet per se nodig. 1 april is wat ons betreft te laat. Wij hebben nu als deadline 1 maart voor de aanmeldingen en 15 maart voor de overdracht van het advies. Hoe eerder de adviezen hoe eerder we kunnen starten met de klassenindelingen en de precieze formatie voor volgend jaar.
- (VO) Eén aanmelddatum: hoe kijken gedragspsychologen hiernaar? Dit gaat leiden tot vertraging in het proces: ouders die niet op de bewuste datum aanmelden, vanwege vergeten, niet aan gedacht e.d. De argumenten begrijp ik wel, maar het is de vraag of dit echt de oplossing is.
- (VO) 1 april: Wat als 1 april op een zondag valt? De voorbereidingstijd wordt dan heel erg kort, om in vacatures te kunnen voorzien. Dit gaat voor ons betekenen dat we veel meer op de prognoses zullen moeten varen, voor wat betreft het eerste leerjaar. Deze datum is ook niet terecht. Als je naar de grafieken kijkt, zie je dat het grootste deel van de scholen nu voor

1 april hun aanmeldingsdatum hebben. Er gaat op deze manier een enorme druk ontstaan in de maand april. Een datum als 15 maart zou beter aansluiten bij de huidige situatie.

Eindtoets wordt doorstroomtoets

- (PO) Voor wat betreft de eind/doorstroomtoets geef ik de minister gelijk. De druk is soms te hoog. Niet alle ouders/leerlingen/leerkrachten gaan daar nuchter mee om. Ook vind ik het niet goed dat scholen worden beoordeeld op basis van een enkele toets. Ook in het VO-advies heeft de eindtoets m.i. een te grote plek. Waarom zou je het advies naar boven bijstellen als die ene toets wat hoger uitvalt? En waarom wel naar boven, maar niet naar beneden bijstellen? Dat heb ik altijd vreemd gevonden. Daarom zou mijn advies zijn: schaf de eindtoets helemaal af en baseer het advies op de tussentoetsen en het oordeel van de school. Mocht de overheid toch willen weten hoe de opbrengsten van een school zich verhouden tot de populatie, ontwerp dan een geheel andere toets en koppel deze los van het advies. Toets daarin meer vakken en toets ook wat kinderen echt moeten weten. De focus ligt nu te veel bij de hoofdvakken. Nu is de toets een mix van meten van de schoolkwaliteit en het vaststellen van het niveau van het kind. Die twee zijn lastig te combineren. Daar moeten we m.i. vanaf.
- (PO) Eens met de analyse dat er veel nadruk ligt op de eindtoets en de overgang van de basisschool naar de middelbare school als bepalende momenten voor de schoolloopbaan van kinderen.
- (PO) Als de eindtoets verandert in een doorstroomtoets, zal dan het gewicht daarvan voor ouders ook minder worden? Het blijft toch een toets die invloed heeft op het advies voor plaatsing in het VO.
- (PO) In het verlengde daarvan: waarop is de aanname gebaseerd dat leerlingen bij een tegenvallend schooladvies niet meer naar extra toetstrainingen worden gestuurd als de eindtoets wordt omgezet in een doorstroomtoets?
- (PO) Van de eindtoets een doorstroomtoets maken, betekent wat ons betreft niet veel. Het zal de naam zijn, maar het effect waarschijnlijk nihil in de huidige onderwijsstructuur. Wel jammer dat het CvTE stopt met het uitgeven van de eindtoets. Deze is kwalitatief misschien wel de beste van de aanbieders. Nu gaan we er van uit dat Cito de samenstelling wel zal voortzetten. En daardoor er ook weinig zal wijzigen.
- (PO) Minister Slob zegt dat hij af wil van harde beoordelingsmomenten voor kinderen. Maar het schooladvies in groep 8 blijft toch een hard moment?
- (PO) Scholen moeten volgens de minister op meerdere momenten kijken waar een leerling staat. Dat gebeurt met de LVS-toetsen. Als die beter worden benut (en dat kan, want die geven VO-prognoses), dan is een aparte toets helemaal niet meer nodig.
- (PO) Wordt de doorstroomtoets het/een ijkpunt voor de kwaliteit van het onderwijs i.p.v. de eindtoets?
- (VO) Wanneer de doorstroomtoets een opmaat wordt voor een nieuw type onderwijs, dan zal dit heel grote gevolgen gaan hebben voor de huidige VO-scholen. Er zal dan druk ontstaan op het vormen van een school voor 10- tot 14-jarigen. Dit kan leiden tot een nieuwe school, kan leiden tot versmalling/verkleining, onrust bij het primair onderwijs, etc. Hierdoor kan de druk ontstaan om po en vo samen te voegen tot één organisatie. En is dat de goede ontwikkelrichting?
- (VO) Het afschaffen van de eindtoets zal de kwaliteit van de adviezen op de basisschool en de rust in de discussie met ouders, verbeteren. Wij pleiten voor afschaffen van de eindtoets.
- (VO) Advisering in januari door basisschool is een goede zaak. Op veel basisscholen vinden in januari de adviseringsgesprekken plaats. Gelijk daarna een doorstroomtoets is beter dan een Cito eindtoets in mei. Op basis van deze toets konden de adviezen nog herzien worden. Daar werden we niet blij van. Echter wij zijn van mening dat een doorstroomtoets of een eindtoets niet nodig is omdat de basisschool zelf al 8 jaar met het kind optrekt en op basis daarvan heel goed kan adviseren. Daar heeft men niet per se een toets voor nodig.

- (VO) Het is zeer wenselijk dat bij aanmelding de adviezen van de basisschool definitief zijn. Dat voorkomt onaangename verrassingen voor de VO-school. Herziene adviezen kunnen grote consequenties hebben, met name op het snijvlak van enerzijds een praktische route en anderzijds een theoretische route.

Namens onze leden,

Arnold van Huizen – beleidsmedewerker PO
Kees de Groot – beleidsmedewerker VO
[VGS](#), Ridderkerk, 18 maart 2020